

ZADACI SLUŽBE ZA ISTRAŽIVANJE I RAZVOJ

Pravilnik o matičnoj djelatnosti knjižnica u Republici Hrvatskoj

<http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/232299.html>

Plan razvoja knjižničkog sustava sveučilišta u Splitu

Promemoria

Plan razvoja hrvatskog sveučilišnog knjižničkog sustava temelji se na razvijenoj legislativi. Ona proizlazi ili se naslanja na brojne međunarodne dokumente, deklaracije, konvencije, smjernice i preporuke te, ponajprije na nacionalno zakonodavstvo: Zakonu o visokim učilištima, NN 59/1996; Zakonu o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 123/2003; Zakonu o izmjenama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN 10572004; Zakonu o knjižnicama, NN 105/1997, NN 5/1998. Predstavlja se putem Modela sveučilišnog knjižničkog sustava Sveučilišta u Zagrebu, koji je izrađen u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u sklopu Tempus projekta.

(Vidi: <http://www.nsk.hr/UserFiles/File/dokumenti/tempus/knjiga%20modeli%20NSK-KB.pdf>)

Splitski sveučilišni knjižnički sustav razvijat će se slijedom svim visokoškolskim knjižnicama hrvatskih sveučilišta zajedničkog modela pa će i ovaj *Plan razvoja knjižničkog sustava Sveučilišta u Splitu* biti izrađen sukladno obvezujućem obrascu.

Knjižnički sustav splitskog Sveučilišta zajedno će graditi Sveučilišna knjižnica u Splitu, knjižnice splitskih fakulteta, buduće knjižnice članica sveučilišnog studijskog centra i druge sastavnice. Unutar sveučilišnog sustava upitan je formalno-pravni položaj knjižnica Instituta za oceanografiju i ribarstvo i Hrvatskog hidrografskog instituta, kao i uloga unutar Sveučilišta djelujućih instituta koji nemaju svoje knjižnice. Na splitskom Sveučilištu djeluje 11 visokoškolskih knjižnica: knjižnica Ekonomskog fakulteta, knjižnica Fakulteta elektrotehnike, strojarstva i brodogradnje u Splitu, knjižnica Fakulteta prirodoslovno matematičkih znanosti i kineziologije u Splitu, knjižnica Filozofskog fakulteta u Splitu, knjižnica Građevinsko-arhitektonskog fakulteta u Splitu, knjižnica Katoličkog bogoslovnog fakulteta u Splitu, knjižnica Kemijsko-tehnološkog fakulteta u Splitu, knjižnica Medicinskog fakulteta, knjižnica Pomorskog fakulteta u Splitu, knjižnica Pravnog fakulteta u Splitu te knjižnica Umjetničke akademije u Splitu. Tijekom 1998. godine integrirane su u Sustav znanstvenih informacija (SZI), program Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH (MZOŠ RH) koji im je donio: pristup bazama podataka, pristup elektroničkim časopisima i knjigama, te rad u kooperativnim katalogima predmetnih područja. Neke od knjižnica zadržale su i održavale i

svoje dotadašnje kataloge koje su izrađivali u sustavu Crolist (DOS verzija ili u istoimenoj, integriranoj mrežnoj, kooperativnoj bazi podataka, UNIX verzija). Splitska Sveučilišna knjižnica, poput ostalih hrvatskih sveučilišnih knjižnica, ostala je tada izvan SZI-a. Godine 2005. u dogovoru sa središnjom hrvatskom knjižnicom, Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu, MZOŠ RH mijenja softvera. Novi softver je Voyager a MZOŠ RH njegov idejni i materijalni pokrovitelj. Nimalo partnerski, bez prethodne najave kooperativnim sudionicima, Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu prekinula je 13. prosinca 2006. godine rad u Crolistu, onemogućivši dotadašnji kooperativni rad visokoškolskim knjižnicama hrvatskih sveučilišta i započela samostalni rad u Voyageru. Zato je i danas Hrvatska jedina europska zemlja bez skupnog kataloga publikacija u svojim knjižnicama. Implementacije integriranog knjižničnog sustava Voyager u nacionalnoj knjižnici započela je u prosincu na hrvatskim sveučilištima. Sustav je 2007. počeo djelovati u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, u tijeku je njegoa implementacija u visokoškolskim i institutskim knjižnicama zagrebačkog Sveučilišta. Prema prvobitnom terminskom planu i hijerarhijskoj organizaciji, knjižnice splitskoga sveučilišta trebale su biti integrirane u sustav u prosincu 2007. godine. Zbog poteškoća u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, rokovi su pomaknuti na neodređeno vrijeme ali, prema posljednjem obećanju, ne dalje od početka 2009. godine.

Koristeći novi softver, uz dosadašnje, uobičajene zadaće, splitska Sveučilišna knjižnica i sve visokoškolske knjižnice Sveučilišta uključit će se u znanstveno-nastavnu djelatnost splitskog Sveučilišta. Postat će aktivni partneri u stvaranju znanja te u procesima učenja. Založit će se za promicanje novih načina znanstvene komunikacije i usvajanja znanja putem proklamiranih ideja slobodnog pristupa (open access, pre-print arhivi znanstvenih radova) i učenja na daljinu. Ovim djelatnostima i splitske visokoškolske knjižnice sudjelovat će u stvaranju preduvjeta za razvoj otvorenog, e-sveučilišta, člana budućeg, globalnog konzorcija sveučilišta. Sveučilišna knjižnica u Splitu, kao središnja knjižnica splitskog Sveučilišta objedinila je, radi usklađenog djelovanja i suradnje, visokoškolske knjižnice u Kolegij visokoškolskih knjižnica, budući knjižnični konzorcij koji će dogovarati upravljanje promjenama i zajedno graditi sveučilišni sustav splitskog sveučilišta

Knjižnični sustav Sveučilišta u Splitu

Nacionalni projekt sveučilišnog knjižničnog sustav temelji se na integriranom knjižničnom poslovanju koje će se razvijati putem novog knjižničnog softvera, Voyager. Pokretanjem temeljnih, kooperativnih i koordiniranih modula:

- nabave knjižnične građe i pristupa elektroničkim izvorima
- stvaranja skupnog kataloga te izrada specijalnih bibliografija
- oblikovanja knjižničnih proizvoda i usluga
- zaštite fondova i stvaranje repozitorija

uspostaviti će se preduvjeti za trajan razvoj i djelovanje knjižničnog sustava hrvatskih sveučilišta, uključujući i knjižnični sustav Sveučilišta u Splitu. Stvarajući znanje koje će biti u funkciji sveučilišne nastave i znanstveno-istraživačke djelatnosti i splitska Sveučilišna knjižnica doprinijet će proklamiranome društvu znanja koje se temelji na Smjernicama Vijeća Europe i projektu Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa RH „Informacijska i komunikacijska tehnologija – Hrvatska 21. stoljeća“.

1. Modul nabave

1.1. Politika nabave knjižnične građe i znanstvenih i stručnih informacijama bit će u službi zadovoljavanja informacijskih potreba primarnih korisnika, hrvatske akademske zajednice, odnosno njezinih pojedinih znanstvenih područja. O korisnicima splitskog Sveučilišta i o njihovim informacijskim potrebama Sveučilišna knjižnica u Splitu izradit će temeljnu studiju, a njezinim rezultatima prilagoditi svoje poslove nabave. Studijom će biti obuhvaćeni redoviti i izvanredni studenti, znanstvenici, nastavnici, suradnici. Nabava će biti koordinirana, predvođena nacionalnim, centraliziranim sveučilišnim konzorcijem te na hijerarhijskoj podrazini, konzorcijem splitskoga Sveučilišta. S novim modelom nabave izvora znanja preusmjerit će se težišta s tiskane knjižnične građe i tiskanih fondova i zbirke na međunarodne stručne i znanstvene informacije u digitalnom obliku, te na elektroničke izvore, s mrežnim pristupom komercijalnim i besplatnim bazama podataka i elektroničkim knjigama i časopisima. Uvođenjem novih prioriteta neće se napustiti daljnji razvoj i zaštita zbirke tiskane građe. Takvom organizacijom samo se želi postići racionalno trošenje proračunskih sredstava, izbjeći nepotrebno dupliranje izvora znanja, jednostavnije popunjavati praznine u fondovima, lakše razvijati lokalne zbirke i baze podataka a korisnike jednostavnije informirati o izvorima i pristupima znanju. Ovakav model nabavljanja još uvijek skupih e-baza znanja bitno će smanjiti troškove pristupa takvim izvorima Hrvatska još nema

svoj nacionalni konzorcij za zabavu elektronički izvora znanja. Zato će se u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu stvoriti centralizirani, nacionalni konzorcij, budući pregovarač s komercijalnim dobavljačima u sklapanju povoljnih licencnih ugovora, broju, vrsti i kvaliteti informacijskih izvora i izgradnji relevantnih fondova na razini sveučilišta i njihovih nastavnih i znanstveno-istraživačkih potreba. Splitski pregovarački, knjižničarski tim zagovarati će interese Sveučilišta u Splitu.

2. Svaka članica nacionalnog sustava, pa tako i Sveučilišna knjižnica u Splitu, u suradnji s visokoškolskim i institutskim knjižnicama svoga sveučilišta, izradit će vlastite smjernice za koordiniranu suradnju prilikom nabavljanja i izgradnje knjižničnih fondova (materijalnih i elektroničkih), za pristupanje digitalnim stručno-znanstvenim sadržajima, te za nabavu po pojedinim znanstvenim područjima.

2. Modul skupnog kataloga

2.1. Zbog raznolikih formata i softvera koje su koristile u stvaranju vlastitih knjižničnih kataloga, visokoškolske knjižnice splitskog Sveučilišta i Sveučilišna knjižnica u Splitu morat će, prije prelaska na novi sustav rada u Voyageru, u svojim bazama podataka konvertirati bibliografske zapise u format Mark 21. Ti poslovi odvijat će se u dvije etape: prve će se konvertirati baze podataka dosadašnjih sudionica kooperativne katalogizacije u softveru Crolist, iz formata Unimarc, mrežna verzija (Pravni fakultet u Splitu, Ekonomski fakultet u Splitu, Sveučilišna knjižnica u Splitu). Uslijedit će konverzija DOS kataložne verzije Crolista, (Katolički bogoslovni fakultet, Građevinsko-arhitektonski fakultet, FESB, Kemijsko-tehnološki fakultet, Pomorski fakultet), potom i druge verzije kataloga (Umjetnička akademija, Filozofski fakultet, Prirodoslovno-matematički i kineziološki fakultet). Potom će uslijediti migracija podataka. Budući, skupni katalog nacionalnog, sveučilišnog knjižničkog sustava sačinjavat će baze podataka hrvatskih sveučilišta koje će biti pohranjene na serveru u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu. Voyager će omogućavati direktni pristup iz kataložnih zapisa na pojedine elektroničke dokumente putem hiper veza, pa će se i dosadašnje tradicionalno shvaćanje kataloga bitno promijeniti, jer će takvi katalogi omogućiti stvaranje cjelovitih, polimedijalnih baza znanja.

2.2 Proizvodi ovakvog, skupnog kataloga biti će: nacionalne tekuće i retrospektivne bibliografija, specijalne bibliografije (predmetne, doktorskih disertacija, magistarskih radova i slično), bilteni prinova, kontrolirani rječnici. Proces konverzije dosadašnjih bibliografskih baza podataka, edukacija i treninzi za rad u novom sustavu provodit će se na splitskom Sveučilištu uz nadzor i uz podršku Sveučilišne knjižnice u Splitu. Za sada se ne može odrediti termin početka edukacije, jer je vezan uz iste poslove na zagrebačkom Sveučilištu.

2.3. Kao specifični proizvod, Sveučilišna knjižnice u Splitu najavljuje projekt *Jadranske pomorske knjižnice - digitalni katalog*. Kako je pomorstvo skup privrednih, znanstvenih, sportskih i turističkih disciplina na moru ili vezanih uz more, visokoškolske knjižnice koje u ovoj disciplini nalaze osnovnu djelatnost izučavanja svojih ustanova (Pomorski fakultet, Institut za oceanografiju i ribarstvo, Hrvatski hidrografski institut), knjižnice koje u ovoj djelatnosti nalaze važnu komponentu djelovanja svojih ustanova (Pravni fakultet, FESB, GRAF, Ekonomski fakultet, Medicinski fakultet, PMF) te knjižnice čije ustanove u pomorstvu prepoznaju neka svoja učenja, doživljaje, vjerovanja, inspiraciju i tumačenja (Filozofski fakultet, Umjetnička akademija, Katolički bogoslovni fakultet) prepoznat će u projektu svoj interes. Suradnja će se proširiti na razini međuknjižnične, međusveučilišne suradnje hrvatskih i europskih, jadranskih sveučilišta, potom i na međunarodnoj razini sveučilišta Mediterana.

3. Modul usluga

Knjižnice su mjesta na kojima nastaju knjižnični proizvodi i usluge za njezine korisnike. Nepobitna je uloga knjižničara koji putem proizvoda i usluga to znanja organizira, pohranjuje, čuva i distribuira.

3.1. Korisnici sveučilišnog knjižničnog sustava

Predvođeni Sveučilišnom knjižnicom, članice splitskog, sveučilišnog knjižničnog sustava morat će dobro segmentirati svoje korisnike. Tražit će ih među fizičkim i pravnim osobama. Svoje usluge i proizvode nudit će članovima akademske zajednice, studentima, nastavnicima, znanstvenicima, suradnicima i drugim sudionicima u procesu visokog obrazovanja, znanstveno-istraživačkog rada i umjetničkog stvaralaštva. Nudit će ih suradnicima u knjižnično-informacijskoj djelatnosti, te potencijalnim korisnicima, učenicima, istraživačima – amaterima i ostalim građanima.

3.2. Proizvodi i usluge sveučilišnog knjižničnog sustava

Korisnicima knjižnica sustava nudit će se na uvid tradicionalne i digitalizirane usluge i proizvodi, katalogi, skupni katalogi, baze podataka. Najveći dio tih usluga koristit će se mrežno, preko WebPac-a i preko Portala knjižničnog sustava, budućeg, jedinstvenog sučelja hrvatskog, sveučilišnog knjižničnog sustava.

3.2. 1. Proizvodi

Osim uobičajenih i centralizirano upravljanih, skupnih kataloga i zajedničkih baza podataka, i Sveučilišna knjižnica pokrenut će, za posebne, identificirane grupe korisnika specijalne baze podataka. Uz već najavljeni projekt *Jadranske pomorske knjižnice- digitalni katalog*, središnja knjižnica splitskog Sveučilišta ponudit će na svojim stranicama:

-digitalizirane stare dalmatinske, prvenstveno splitske novina iz 19. stoljeća

-digitalizirana djela dalmatinskih, prvenstveno splitskih pisaca, književnika i znanstvenika.

Sveučilišna knjižnica u Splitu razvit će usku suradnju i sa *Zakladom Karlo Grenc* koja je utemeljena u Splitu, u prosincu 2006. godine. Budući da je zaklada posvećena splitskoj kulturno-povijesnoj i spomeničkoj baštini te se oslanja na prikupljanje i razvijanje bogatog arhiva dokumenata o splitskim temama, srodna je temeljnim djelatnostima splitske Sveučilišne knjižnice, razvijanju zbirka Dalmatica. Poseban interes u knjižnici budi bogati arhiv dokumenata o Splitu koji se čuva u 1200 registratora: hemeroteka s više od 150.000 članaka iz domaćih i stranih novina, knjige i časopisi, 35.000 snimaka (negativi i slajdovi) te više od 2.2000 video kazeta. Budući da je Zaklada je zamišljena kao javnosti otvoreni informacijski centar o gradu Splitu, kojim bi se za znanstveno-istraživačke potrebe koristili mladi znanstvenici, podatke će prethodno trebati organizirati u bazu podatka. Kako Sveučilišna knjižnica u građi koju prikuplja Zaklada vidi interes cijelog splitskog Sveučilišta, nudit će zakladi svoju stručnu pomoć radi što uspješnijeg razvoja i djelovanja.

3.2.2. Usluge

Usluge u knjižnicama pružat će se organizirano, i na razini Sveučilišta. Korisnicima će se pružati informacijske usluge, poput i savjetovanja i pomoći u korištenju informacijskih izvora, tematskih pretraživanja i sl. Naučit će pretraživati online kataloge i druge tiskane i elektroničke izvore informacija. Bit će im omogućen slobodan pristup građi i korištenje građe u čitaonicama te slobodan pristup javno dostupnim elektroničkim izvorima. Građa će im se posuđivati izvan knjižnice, nabavljat će im se putem međuknjižnične posudbe i dostavom elektroničkih dokumenta. Pružat će im se usluge kopiranja, mikrofilmiranja i digitalizacije (skeniranja) građe.

Knjižnica će ubuduće razvijati i one usluge važne za sveučilišni sustav: videokonferencije s tematskim predavanjima, tematske izložbe, književne večeri, stručno-znanstvena predavanja, vlastita izdanja i slično.

3.5. Portal

Jedinstveni, nacionalni portal sveučilišnog, knjižničnog sustava zamišljen je u skladu sa sličnim svjetskim uslugama i proizvodima. Putem portala bit će moguć pristup svim dostupnim informacijskim izvorima. Bit će to još jedan od načina povezivanja knjižnica u sustav. Na portalu će se nalaziti:

- skupni katalog svih knjižnica sveučilišnog knjižničnog sustava
- nacionalne i specijalizirane bibliografske baze podataka
- repozitorij za digitalni, obrazovni materijal u funkciji e-znanosti i e-učenja: digitalni udžbenici, digitalna skripta, digitalne zbirke materijala, digitalne zbirke primjera, pripreme, materijali i upute za laboratorijske vježbe, zbirka simulacija, digitalni katalog materijala za pojedine teme, online tečajevi

Posebno je važno da će se preko portala moći pružiti i relativno nove usluge tiskanja na zahtjev.

3.6. Edukacija korisnika

Edukacija korisnika provodi se u visokoškolskim knjižnicama, prema potrebama i mogućnostima, a radi boljeg korištenja digitalnog izvora i podizanja informacijske pismenosti. Predložena je izrada općih, online tečajeva, (tutorial-a) za pretraživanje i rezerviranje građe u sustavu.

3.7. Edukacija knjižničara

Posebno važnom postavlja se edukacija knjižničara, ujedno i sudionika Sveučilišnog knjižničnog sustava. Sveučilišna knjižnica organizirati će i nadzirati tečajeve i treninge u sustavu Voyager koji će biti namijenjeni knjižničnim djelatnicima splitskih visokoškolskih knjižnica. Surađivat će s visokoškolskim knjižnicama i u *Programu zaštite i očuvanja knjižnične građe koja ima svojstvo kulturnog dobra* (Vidi točku 4.4.).

Podržat će njihovo napredovanje u znanjima koja su ugrađena u Europski sustav certifikacije za informacijske stručnjake (CERDoc) i program EDCL

Organizirat će stručna predavanja predmetnih stručnjaka iz knjižničarstva i informacijskih stručnjaka putem CSSU-a (Centar za stalno, stručno usavršavanje knjižničara) , HKD

(Hrvatskog knjižničarskog društva) i HIDD-a (Hrvatsko informacijsko i dokumentacijsko društvo).

3.8. Posudba i jedinstvena posudba

Modul jedinstvene posudbe građe u integriranom knjižničnom sustavu Voyager omogućit će korisnicima sveučilišnog knjižničnog sustava izravno naručivanje, rezerviranje i posudbu knjižne građe, s bilo kojeg mjesta koje ima priključak na internet. Unutar sustava razvit će se i automatizirani, nacionalni model i model međunarodne, međuknjižnične posudbe i dostave dokumenata, koji će se odvijati elektroničkim prijenosom dokumenata iz knjižnične zbirke ili posudbom originalnog djela.

4. Modul zaštite

4.1. Važnu ulogu knjižnice imaju u zaštiti svoje građe. Građa mora biti tako zaštićena da je istodobno, trajno dostupnost korisnicima. Zaštita knjižnične građe moguća je ako se čuva u odgovarajućim prostorima, pod određenim uvjetima, u određenim oblicima zaštite uz odgovarajuću opremu koja će dio zaštite provoditi. Zaštita knjižnične građe provodit će se preventivno i kurativno. Zaštitom će se obuhvatiti sve vrste građe: rukopisna, tiskana, mikrofilmovi, elektronička.

Program zaštite građe prethodit analiza stanja građe u knjižnicama.

Provest će se anketa o veličini i stanju knjižničkog fonda, o opremljenosti knjižnica splitskog Sveučilišta, uvjeta u kojima se građa čuva i o načinu korištenju građe.

Zaštita građe nalazi svoje uporište u Pravilniku o zaštiti knjižnične građe (NN 52/2005.), Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (NN 69/1999.) te Pravilniku o reviziji i otpisu knjižnične građe (NN 21/2002.). Na ovim pravilnicima temeljit će se kurativna i preventivna zaštita.

4.2. Preventivnom zaštitom propisani su uvjeti pod kojima se građa čuva, načini na koje se građa čuva i načini na koji se građa koristi. Knjižnice moraju građu čuvati od vlage, neodgovarajućeg prirodnog i/ili umjetnog svjetla, neodgovarajuće temperature, bioloških i atmosferskih onečišćenja. Da bi spriječili takva oštećenja građe dužni su je pregledavati radi izdvajanja oštećene građe i građe koja će se daljnjom uporabom dodatno oštećivati. Građu je, da bi se spriječilo njezino oštećivanje ponekad potrebno prenijeti na druge medije (fotokopiranje, mikrofilmiranje, digitalizacija). Kurativna zaštita provodit će se, zbog

složenosti i skupoće postupka samo na onoj građi koja ima status kulturnog dobra, u licenciranim konzervatorsko-restauratorskim laboratorijima.

4.3. U koncept zaštite uključen je zajednički repozitorij (pasivni i /ili aktivni) za svu građu u fakultetskim knjižnicama koja se rijetko koristi (neaktualna, zastarjela). To mogu biti udžbenici, stručna literatura, referentna građa, starija izdanja periodike. Predložen je zajednički repozitorij na nivou nacionalnog sveučilišnog knjižničnog sustava u kojem bi Sveučilišna knjižnica u Splitu gradila depozitorij za knjižničnu građu koja se sadržajem dotiče društveno humanističkih znanosti. Ona bi razvila *Repozitarnu knjižnicu u Splitu za društveno humanističke znanosti*.

4.4. Do sada na sveučilištima, u sklopu visokoškolskih knjižnica nisu provedene mjere zaštite fondova u kojima ima starije, rijetke i vrijedne građe. Na to će ih, ubuduće obvezivati Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. *Program zaštite i očuvanja knjižnične građe koja ima svojstvo kulturnog dobra* provodit će se, koordinirano iz zagrebačke Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Njime će biti obuhvaćene knjižnice, zbirke i/ili vrijedni primjerci knjižnične građe. Zbog toga će i u visokoškolskim knjižnicama splitskog Sveučilišta provođenju programa zaštite prethoditi identifikacija građe sa svojstvima spomenika kulture. Program će se odvijati uz podršku splitske Sveučilišne knjižnice.

5. Razvoj:

Današnje knjižničarstvo suočava se sa suvremenim tipom korisnika koji ne traži podatak o bibliografskoj jedinici već cjeloviti tekst te jedinice, po mogućnosti na radnoj površini svoga računala. Te mu usluge nude brojne informacijske agencije i informatičke službe. One na korisnikovu radnu površini šalju tražene cjelovite tekstove iz e-časopisa, različite podatke (tekstualne, slikovne, zvučne) koji se kriju u različitim mrežnim bazama podataka. Usluge tih službi su brze, kvalitetne, ažurne. Knjižnice će sve više i same stvarati digitalne proizvode, njihove bibliografske i kataložne opise te organizirati njihovu pohranu unutar digitalnih arhivskih depozitorija. Na taj način stalno će rasti pogodnosti jednostavnog i lakog pristupa dokumentima, njihovo lako posjedovanje, usklađeno razvijanje potrebnih zbirki znanja, često na zahtjev samih korisnika Sve to doprinijet će globalnom širenju općeg znanja ali i specifičnih, specijaliziranih znanja. Postavlja se stoga pitanje što je to «ono više» što suvremenom korisniku može pružiti današnja knjižnica? Odgovor na ovo pitanje jest unaprijed izgubljena samostalna bitka knjižnice za korisnika i tržište znanja. Po svoj prilici, u

budućnosti će se knjižnice morati udruživati sa srodnim ustanovama: s muzejima, galerijama, informacijskim agencijama i informatičkim službama, žele li opstati na velikom tržištu znanja. Ubrzano se stvaraju digitalne zbirke, baze podataka ili digitalne knjižnice različitih sadržaja i različitih vrsta analogne i digitalne građe.

Od 2005. godine radi se i na projektu Europska digitalna knjižnica (vidi:<http://www.entereurope.hr/cpage.aspx?page=clanci.aspx&pageID=171&clanakiD=847>) putem koje će biti dostupno najmanje 6 milijuna knjiga, i različitih dokumenata. U projektu sudjeluju brojne knjižnice, muzeji, arhivi, istraživački instituti, udruženja i pojedinci. Posebnu važnost u projektu imaju nacionalne knjižnice.

U mnoštvu podataka, informacija i znanja velika je mogućnost da se korisnik izgubi, tragajući za relevantnima. Da bi mu potrebna znanja približili, knjižničari će osim u dobrim informatičkim rješenjima i informacijskim znanjima i vještinama te tradicionalnim knjižničarskim tehnikama (klasifikacija, katalogizacija) poslužiti i drugim uslugama. Pojedine zbirke, najnovija znanja, posebno vrijedne podatke morat će učiniti vidljivijima. stvarajući novu dinamiku knjižničarstva u odnosu tradicionalnog i digitalnog. Suvremene tehnike segmentacije korisnika dopunjavat će se stvaranjem zajednice sličnih korisnika a osnovni cilj pasivnog korisnika pretvoriti u aktivnog, samosvjesnog korisnika - partner. Time se mijenja i temelj knjižničnih usluga: neposredno snabdijevanje korisnika relevantnim, specificiranim podacima sve češće je odgovor na korisnikov zahtjev. Monolog je postao dijalog-interakcija.

Sve se ovo odnosi na građu kojoj korisnici mogu slobodno pristupati (zahvaljujući i inicijativama Open software, Open Choise, Science/Creative Commons i drugo), odnosno na građu za čiji se pristup ne plaćaju velike pristojbe i članarine te na besplatnu građu. Bogate izdavačke kuće svoje skupe časopise i baze podataka i dalje će prodavati kao bilo koji proizvod svojim pažljivo segmentiranim kupcima, koji će, poput njih iz tih znanja i sami stvarati vlastiti, profitabilni proizvod.

U takvom okruženju razvijat će se i splitski ogranak nacionalnog, sveučilišnog knjižničnog sustava.

